KUTSESTANDARD

Sotsiaalpedagoog, tase 6

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Sotsiaalpedagoog, tase 6	6

A-osa
KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
Sotsiaalpedagoog on tugispetsialist, kelle tegevuse eesmärk on sotsialiseerumistoe korraldamine ja arendamine ning isiku arengu toetamine võrgustikutöö kaudu sotsiaalpedagoogiliste meetoditega. Sotsiaalpedagoogid töötavad haridusasutustes, nõustamiskeskustes, turvakodudes, vanglates, haiglates jne. Sotsiaalpedagoog, tase 6 märkab ja hindab isiku sotsialiseerumisvajadusi, toetab tema arengut ja toimetulekut, kaasates võrgustiku. Sotsiaalpedagoogi kutsealal on ka kutse sotsiaalpedagoog, tase 7, kes lisaks eelloetletule juhendab kolleege sotsiaalpedagoogika vallas, koordineerib ja juhib koostöövõrgustike tööd, arendab sotsiaalpedagoogika valdkonda.
A.2 Tööosad
A.2.1 Sotsiaalpedagoogilise tegevuse kavandamine 1. Sotsiaalsete oskuste hindamine. 2. Töökavade koostamine. 3. Erinevate huvigruppide kaasamine. 4. Õppetööd toetavate tegevuste kavandamine. 5. Õppija arengu toetamine. 6. Õppetöövälise tegevuse toetamine. 7. Metoodiliste materjalide valimine. A.2.2 Sotsiaalpedagoogiline hindamine 1. Abivajajate väljaselgitamine. 2. Lähikeskkonna võrgustiku ja ressursside väljaselgitamine. 3. Sotsiaalkultuuriliste erinevuste ning integratsiooniga seotud probleemide märkamine ja nendega tegelemine. 4. Sotsiaalsete oskuste hindamine. A.2.3 Juhtumikorraldus ja nõustamine 1. Olukorra kaardistamine. 2. Esmatasandi sotsiaalpedagoogiline nõustamine. 3. Juhtumitöö. 4. Sotsiaalsete oskuste arendamine. 5. Ennetustöö. 6. Sekkumine. 7. Sotsiaalpedagoogilise sekkumise tõhususe hindamine. A.2.4 Turvalise õpi- ja töökeskkonna kujundamine 1. Tegevuste kavandamine.

2. Sotsiaalpedagoogiline ennetustöö turvalise keskkonna säilitamiseks. A.2.5 Refleksioon ja professionaalne enesearendamine 1. Oma töö analüüsimine ja enesearendamine. 2. Oma füüsilise, vaimse ja emotsionaalse tervise hoidmine ja arendamine. 3. Erinevate spetsialistide nõustamine. 4. Sotsiaalpedagoogiliste tegevuste tutvustamine.
Valitavad tööosad
A.2.6 Juhtimine 1. Gruppide juhtimine. 2. Erialase ühingu või ühenduse tegevuse juhtimine või koordineerimine
A.3 Töö keskkond ja eripära
Sotsiaalpedagoogi tööaeg ja puhkus on reguleeritud töölepingu seadusega ja muude õigusaktidega. Sotsiaalpedagoogi töö fookuses on töö inimestega. Tema töö on vaheldusrikas ja väljakutseid pakkuv ning jaguneb tööks klientidega, iseseisvaks tööks, koostööks teiste spetsialistidega ja enesetäiendamiseks. Sotsiaalpedagoog puutub kokku ohuteguritega (sotsiaalsed, emotsionaalsed, füüsilised). Tal peab olema valmidus tegutseda ohu- ja kriisiolukorras.
A.4 Töövahendid
Sotsiaalpedagoogi peamised töövahendid on erialased vahendid ja materjalid, kontoritarbed ning -tehnika, info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) vahendid ja programmid.
A.5 Tööks vajalikud isikuomadused
Sotsiaalpedagoogi töös on olulised kohanemisvõime, järjekindlus, pingetaluvus ja empaatia.
A.6 Kutsealane ettevalmistus
Tavaliselt on 6. taseme sotsiaalpedagoogil erialane bakalaureusekraad või kompetentside saavutamiseks vajalik töökogemus.
A.7 Enamlevinud ametinimetused
Sotsiaalpedagoog.
A.8 Regulatsioonid kutsealal tegutsemiseks
Töötamist sotsiaalpedagoogina reguleerib põhikooli- ja gümnaasiumiseadus.

B-osa
KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Selle kutse taotlemisel on nõutav kompetentside B.2.1-B.2.5 ja B.2.7 (läbiv kompetents) tõendamine. Täiendavalt on võimalik tõendada valitav kompetents B.2.6.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Sotsiaalpedagoogilise tegevuse kavandamine	**EKR tase 6**
Tegevusnäitajad: 1. hindab isiku sotsiaalseid oskusi, kasutades sobivaid hindamismeetodeid ja -võtteid; selle põhjal koostab sotsiaalsete oskuste õpetamise kava; 2. kavandab oma tööd lähtuvalt organisatsiooni õppe-/arengu-, tegevuskavast; 3. kaasab sotsiaalpedagoogilise tegevuse planeerimisse teisi spetsialiste vastavalt vajadusele; 4. nõustab vastavalt vajadusele kolleege õppe- ja kasvatustööd (edaspidi õppetööd) toetava tegevuse kavandamisel;	

5. koostöös eri osapooltega selgitab isiku arenguvajadused ja tema lähikeskkonnas olevad ressursid; 6. vahendab informatsiooni tugitegevuste võimaluste kohta, sh piirkonnas; 7. valib erialateemade käsitlemiseks vajalikud metoodilised materjalid vastavalt sihtgrupile.	
B.2.2 Sotsiaalpedagoogiline hindamine	**EKR tase 6**
Tegevusnäitajad: 1. märkab abivajajat, arvestades isiku toimetulekut ja seda mõjutavaid tegureid; 2. analüüsib isiku toimetulekut ning määratleb lähikeskkonnas olemasolevaid abi- ja tugivõimalusi erinevatel tasanditel; vajadusel koostab esmase tugiplaani ja teavitab asjaosalisi abivõimalustest; 3. hindab integreerimise vajadusi ja isikute staatust rühmas, tuginedes eelinfole ja vaatlusandmetele; edastab info pädevatele spetsialistidele; 4. analüüsib abivajaja sotsiaalseid oskusi ning tema arendamist vajavaid valdkondi.	
B.2.3 Juhtumikorraldus ja nõustamine	**EKR tase 6**
Tegevusnäitajad: 1. selgitab juhtumi tausta ja olemust, kasutades sobivat meetodit ning koostab tegevusplaani; 2. nõustab isikut tulenevalt tema vajadustest; annab talle infot teiste abivõimaluste kohta; 3. rakendab isiku vajadusest ja sotsiaalpedagoogilisest hindamisest tulenevaid toetavaid tegevusi; 4. arendab isiku sotsiaalseid oskusi ja toimetulekustrateegiaid vastavalt juhtumi olemusele, kasutades sobivaid metoodikaid; 5. teeb ja koordineerib ennetustööd isiku(te) sotsiaalse heaolu tagamiseks, kaasates võrgustikuliikmeid; 6. sotsiaalpedagoogiliste probleemide korral sekkub olukorda asjakohaselt, kaasates vajadusel võrgustikuliikmeid; 7. hindab sotsiaalpedagoogilise sekkumise tõhusust, kasutades sobivaid hindamismetoodikaid.	
B.2.4 Turvalise õpi- ja töökeskkonna kujundamine	**EKR tase 6**
Tegevusnäitajad: 1. kavandab turvalisust toetavat ning probleeme ennetavat tegevust oma organisatsioonis, tuginedes õigusaktidele; 2. osaleb võrgustikuliikmena turvalise keskkonna loomisel ja säilitamisel organisatsioonis.	
B.2.5 Refleksioon ja professionaalne enesearendamine	**EKR tase 6**
Tegevusnäitajad: 1. analüüsib iseseisvalt ja/või juhendamisel oma tööd, kasutades erinevaid eneseanalüüsi meetodeid; täiendab ennast eri- või kutsealanõuetele vastavalt, õppides iseseisvalt ja osaledes täiendkoolitustel; 2. jälgib, hindab ja väärtustab oma füüsilist, vaimset, emotsionaalset ja sotsiaalset tervist, tegutseb nende tasakaalus hoidmise nimel, optimeerides iseenda aja- ning energiakulu; osaleb kovisioonil; 3. informeerib teisi spetsialiste sihtrühma abivajadustest; 4. tutvustab sotsiaalpedagoogika põhimõtteid ja praktikaid oma organisatsioonis, tuginedes oma töökogemusele ja erialasele teabele.	

VALITAVAD KOMPETENTSID

Täiendavalt on võimalik tõendada valitav kompetents B.2.6.

B.2.6 Juhtimine	**EKR tase 6**
Tegevusnäitajad: 1. juhib gruppe, arvestades grupiprotsessidega ja tuginedes sotsiaalpedagoogilistele metoodikatele; 2. juhib või koordineerib erialase ühingu ja/või ühenduse tegevust, lähtudes selle/nende tegevuse eesmärkidest.	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.7 Sotsiaalpedagoog, tase 6 kutset läbiv kompetents	**EKR tase 6**
Tegevusnäitajad: 1. kasutab töökeelt tasemel B2 ning ühte võõrkeelt tasemel B1 (vt lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused); kasutab korrektset keelt kõnes ja kirjas ning väljendab ennast arusaadavalt; 2. kasutab sobivaid digivahendeid ja -võimalusi;	

3. loob usaldusliku suhte ja suheldes näitab üles austust ning hoolivust; aktsepteerib inimeste erinevusi ning arvestab neid koostöö tegemisel; annab konstruktiivset tagasisidet; 4. käitub lugupidavalt inimestega erinevatelt tasanditelt ja sihtgruppidest; analüüsib ja arendab oma suhtlemisoskusi; 5. juhindub oma töös üldinimlikest väärtustest; kujundab oma eeskujuga sihtrühma väärtusi; 6. märkab sotsiaalpedagoogilisi probleeme ja läheneb neile lahenduskeskselt; 7. järgib sotsiaalpedagoogi tööga seonduvaid õigusakte ja ametieetikat.
Hindamismeetod(id): Läbivaid kompetentse hinnatakse teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.

C-osa
ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	21-18042018-3.3/3k
2. Kutsestandardi koostajad	Aivar Haller, Eesti Lastevanemate Liit Hille Ilves, Eesti Linnade ja Valdade Liit Kristi Kõiv, Tartu Ülikool Viktoria Latova, SA Innove Mare Leino, Tallinna Ülikool Mailis Ostra, Eesti Sotsiaalpedagoogide Ühendus Mehis Pever, Eesti Koolijuhtide Ühendus Svetlana Põdder, Eesti Sotsiaalpedagoogide Ühendus
3. Kutsestandardi kinnitaja	Hariduse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	16
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	18.04.2018
6. Kutsestandard kehtib kuni	05.04.2023
7. Kutsestandardi versiooni number	3
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	2359 Pedagoogika tippspetsialistid, mujal liigitamata
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	6
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Social Pedagogue, EstQF Level 6
C.3 Lisad	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	